

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

XXXI. De peculio Clericorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

Kalend. Decemb. Ex Canonice verò Cathedralium & Collegiatarum Ecclesiarum, aut in iis præben- das, aut portiones obtinentibus, nemini permit- tit, vigore cuiuslibet statuti aut consuetudinis,

ultra tres menses abesse, sess. 14. c. 12. §. præterea obtinentibus de reform. ubi latius & de panis in trans- gressores.

DE PECULIO CLERICORUM.

TITULUS XXXI.

§. 1. Peculium unde dictum?

Hic consequenter de Peculio Clericorum videamus. Dicitur autem Peculium, quasi puilla pecunia, auctore Ulpiano, in l. De postu §. 2. D. De peculio. quod certè Clericis vel in- primis competit, si veteres Canones spectemus, in can. Clericus in can. Duo sunt xii. quæst. 1.

§. 2. Clericorum triplex Peculium.

Sed cum hodie ex recentioribus Canonibus Clericis circas possidendas major potestas facta sit, §. Et licet sup. de iure personar. solet eorum Peculium triplex constitui. Aut enim constat ex propriis bonis ipsius Clerici; aut ex bonis Eccle- siæ; aut ex bonis prospectu Ecclesiæ acquisitis, tototit. Ext. De peculio cler. can. 1. & can. 2. xii. quæst. 3.

§. 3. Propria bona Clericorum qua, eaque pro ar- bitrio alienari possunt à Clerico.

Propria bona sunt, quæ ex successione hæredi- taria, legato, fideicommissio, donatione aliò ve titulo Clerico obvenierunt, dummodò non occa- sione Ecclesiæ. Et hæc cum nihil à bonis priva- torum sive sæcularium distent, permillum est Clerico, quo velit modo de iis disponere, sive in- ter vivos, sive in ultima voluntate, d. c. 1. vers. Si autem, cum seq. c. Quia 9. cap. Relatum 12. in hoc c. Re- quisisti 15. Ext. De testam. c. 1. Et ibi Glof. Ext. De success. ab intest. can. Episcopi cum 2. seqq. xii. quæst. 1. c. 1. can. Fixum, ead. quæst. 5.

§. 4. Bona Ecclesiæ qua, eaque Ecclesiæ dominio contineri.

Bona Ecclesiæ dicuntur, quæ Ecclesiæ ejus- que ministris exhibendis, consecrata vel destina- ta sunt; veluti sunt, domus, agri, vineæ, sylvæ, calices, aliæve, quæ vel ex donatione, emptione, vel ex alio contractu, vel ex alicujus hæreditate, legato, sive fideicommissio ad Ecclesiam pervene- runt, can. Nullum can. seqq. xii. quæst. 2. Quæ cum

ipsius Ecclesiæ dominio contineantur, nihil in his ministri Ecclesiæ sibi iuris vindicare possunt præter administrationem, cap. 2. Ext. De donat. can. fin. xii. quæst. 1. can. Episcopi, can. Manifesta d. quæst. 1.

§. 5. Bona ex rebus, vel prospectu Ecclesiæ adqui- sita qua, & de eorum usu.

Bona verò ex rebus, sive prospectu Ecclesiæ acquisita à Clerico, ut sunt, fructus, aliique red- itus & obventiones Ecclesiasticæ; hæc licet Clerico cedant, non tamen in alium quam neces- sarium, & pium usum à Clerico converti debent, can. Ex his cum can. seq. c. fin. xii. quæst. 1. c. Cum secun- dum 16. xxx. De prob. Nam hæc spectat illa Hiero- nymi vox, apud Gratianum in summa xl. v. Tibi sa- cerdos, de altario vivere, non luxuriari permitti- tur. Et quod à Concilio Tridentino diserrè edi- ctum est: Omnino interdicit, inquit Concilium de Episcopis aliisque Clericis, etiam Cardinalibus, ne ex redditibus Ecclesiæ consanguineos familiarive suos augere studeant, cum & Apostolorum Ca- nones prohibeant, ne res Ecclesiasticas, quæ Dei sunt, consanguineis donent; sed si pauperes sint, iis ut pauperibus distribuant; eas autem non di- strahant nec dissipent, illorum causâ, in c. 2. om- nino sess. 25. de reformat.

§. 6. Empta ex redditibus & oblationibus Ecclesiæ, eidem remanere debent.

Unde & Concilium Remense de his, quæ ex Ecclesiæ redditibus & oblationibus comparata sunt, ita pronuntiat: Inquirendum est, si quis Presbyterorum de redditibus Ecclesiæ, vel obla- tionibus vel votis fidelium, alieno nomine res comparavit, quia sicut nec suo, ita nec alieno no- mine Presbyter fraudem facere de facultatibus Ecclesiasticis debet: quoniam hoc sacrilegium est & par crimini Judæ furis, qui sacras oblatio- nes asportabat & furabatur, c. pen. Ext. De pecul. cler.

§. 7. De-

§. 7. *Melioramenta à Clerico facta, sunt eius quo-
ad vixerit.*

Et Concilium Toleranum: Si quis sanè Cleri-
corum, inquit, agella vel vineolas in terra Eccle-
siæ sibi fecisse probabitur, sustentandæ vitæ cau-

sâ, usque ad diem obitus sui possideat: verum post
suum decessum Ecclesiæ restituat, nec testamen-
tario aut successorio iure cuiquam hæredum,
probare dūmve relinquat: nisi forsan cui Episco-
pus pro servitiis ac præstatione Ecclesiæ largiti
voluerit, *e. fin. Ext. De pecul. cleric.*

DE REBUS ECCLESIE NON ALIENANDIS.

TITULUS XXXII.

§. 1. *Res Ecclesiæ & monasterii alienari non posse; & quid veniat nomine alienationis.*

Quia res Ecclesiæ propriæ ipsius Ecclesiæ
sunt, in cuius usum & ministerium sunt
dedicatæ, *can. Nulli xii quest. 2. sup. tit. prox.*
§. *bona verò*: idcirco discretè à saceris Canonibus
cautum est, ne illæ à Clericis etiam Summis
Pontificibus, vel aliis quibuscumque alienari
possint, *tototit. Ext. in 6. & Clem. De rebus Eccles. non
alien. can. Non licet, cum can. seq. xii quest. 2.* Idem
statutum est de rebus monasterii, *Clem. 1. hoc tit.*
Alienationis autem nomine hæc continetur, do-
natio, venditio, permutatio, emphyteusis, infeu-
datio, ususfructus, hypotheca, locatio ad lon-
gum tempus, *e. Nulli §. alienationis Ext. hoc tit. d.
can. Non licet & d. Clem. 1. & ex Pauli III. constitu-
tione etiam locatio ultra triennium, in cap. unico in
extravag. comm. de qua vide Covarr. Var. resol. lib. 2.
cap. 16. & 17. Navarr. ad d. can. Non licet. 2. & haud
dubiè, hæredis institutio, legatum, fideicommis-
sum, cap. 1. cap. Cum in officio 7. cum 1. seqq. Ext. De tes-
tiam. can. Episcopi, can. Manifesta, can. Sim. manifesta
xii quest. 1.*

§. 2. *Alienatio rei Ecclesiasticæ ipso iure nulla est.*

Unde si qua rei Ecclesiasticæ alienatio fiat, ea
ipso iure non subsistit; adeoque per ipsum alie-
nantem, vel quemvis alium Clericum infringi &
retractari potest, *cap. Si quis presbyterorum 6. Ext.
hoc tit. ibi notant Glos. & Panorm. can. Quod quis xxxv
quest. 6. d. cap. unico in extravag. coniuncta. Non dubi-
um §. C. De legib. cap. Qua contra De R. I. in 6.* Quod
in præcæti argumento singulare est; cum regula-
riter nemo factum suum improbare possit, *cap. In-
ter dilectos 8. Ext. De donat. l. 4. Cod. De revoc. donat. l.
factum cuique De R. I.*

§. 3. *Res peritura & supervacua animalia rectè
alienantur.*

Quæ certè intelligenda sunt de rebus immo-

bilibus & mobilibus, quæ servando (ut loqui-
mur) servari possunt. At in rebus periculis, quæ
diuturnitatem non patiuntur, ut sunt fructus,
vestes & his similia, *d. cap. unico in extravag. com. &
d. Clem. 1. iuncto §. constituitur, Insti. De usu. Licet
vestimenta Ecclesiæ veritate consumpta comburi, & co-
rum cineres recondi debeant, iuxta can. Altaris 39. de
consecr. dist. 1. item in supervacuis animalibus alie-
natio minimè interd. & est, Hostiens. in Summa
huius tit. num. 1. addo text. in l. Lex qua 2. 2. in fine C. De
administ. tutor.*

§. 4. *Casus à superiori regula excepti.*

Neque quod de rebus immobilibus & mobili-
bus diximus, perpetuum est. Nam & certi casus
existunt, quibus ex permissione sacrorum Cano-
num etiam illæ rectè alienantur, qui recensentur à
Glos. in Summa vii. quest. 2. Quorum unus est, si ec-
clesiasticæ Ecclesiæ alienationem suadeat, *d. Clem. 1.
hoc tit. cap. 1. Ext. De pignori. puta, si Ecclesiæ alie-
no ære oppressa sit. Auth. hoc ius porrectum C. De
sacrof. Eccles. Alter est, si pauperes alendi aut capti-
vi ab hostibus redimendi sint, *can. Sacrorum & can.
seq. cap. Aurum cum seq. xii quest. 2. can. fin. xvi. qu. 1.
Aurum enim, sententia Ambrosii est, Ecclesiæ habet,
non ut servet, sed ne erogat & subveniat in ne-
cessitatibus, in c. d. can. Aurum Tertius est, si Ec-
clesiæ expediat alienationem fieri, *d. Clem. 1. can.
Sine exceptione xii qu. 2. cap. 8 §. fin. Ext. hoc tit.* Nec
enim prohibitio alienationis in læsionem Eccle-
siæ retorquenda est, *l. Quod favore 6. C. De legib.***

§. 5. *De solemnitatibus adhibendis in alienatione
iis casibus, quibus permessa est.*

Ut tamen his tribus casibus, quibus alienatio
permessa est, Capituli consensus & subscriptio
adhibeantur, ubi scilicet Episcopus alienationem
molitur, *d. can. Sine exceptione, d. Clem. 1. cap. 1. cum
seqq.*